

Zeitschrift: Annalas da la Societad Retorumantscha
Herausgeber: Societad Retorumantscha
Band: 97 (1984)

Artikel: Reglament per ils collavuratur regiunals da la Lia Rumantscha : decidi da la Lia Rumantscha a basa da l'instanza da la LR al Cussegl federal dals 17-12-1980 e dal rapport respectiv "La Svizra - 2 1/2 lungatgs ?"
Autor: [s.n.]
DOI: <https://doi.org/10.5169/seals-234920>

Nutzungsbedingungen

Die ETH-Bibliothek ist die Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften auf E-Periodica. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Zeitschriften und ist nicht verantwortlich für deren Inhalte. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern beziehungsweise den externen Rechteinhabern. Das Veröffentlichen von Bildern in Print- und Online-Publikationen sowie auf Social Media-Kanälen oder Webseiten ist nur mit vorheriger Genehmigung der Rechteinhaber erlaubt. [Mehr erfahren](#)

Conditions d'utilisation

L'ETH Library est le fournisseur des revues numérisées. Elle ne détient aucun droit d'auteur sur les revues et n'est pas responsable de leur contenu. En règle générale, les droits sont détenus par les éditeurs ou les détenteurs de droits externes. La reproduction d'images dans des publications imprimées ou en ligne ainsi que sur des canaux de médias sociaux ou des sites web n'est autorisée qu'avec l'accord préalable des détenteurs des droits. [En savoir plus](#)

Terms of use

The ETH Library is the provider of the digitised journals. It does not own any copyrights to the journals and is not responsible for their content. The rights usually lie with the publishers or the external rights holders. Publishing images in print and online publications, as well as on social media channels or websites, is only permitted with the prior consent of the rights holders. [Find out more](#)

Download PDF: 03.04.2026

ETH-Bibliothek Zürich, E-Periodica, <https://www.e-periodica.ch>

art. 4 Annullaziuns da dretgs da fin ussa

Annulads vegnan:

1. artitel 5 da la lescha federala dals 19 da zercladur 1953 pertutgant ils subsidis a las scolas primaras publicas;
2. il conclus federal dals 23 da settember 1974 davart il sustegn a la Ligia Romontscha / Lia Rumantscha e la «Pro Grigioni Italiano»;
3. la lescha federala dals 19 da december 1980 davart la contribuziun al chantun Tessin per mantegnair e promover sia particularitad culturala e linguistica.

art. 5 Referendum ed entrada en vigur

Questa lescha sottastat al referendum facultativ.

Il cussegl federal decida l'entrada en vigur.

(Entrada en vigur ils ...).

Reglament per ils collavuratur regionalas da la Lia Rumantscha

Decidì da la LIA RUMANTSCHA a basa da l'istanza da la LR al
Cussegl federal dals 17-12-1980 e dal rapport respectiv
«La Svizra – 2 ½ lungatgs?»

1. *Instituziun e princip*

- 1.1. Quest reglament regla il plazzament, l'activitad e las obligaziuns dals collavuratur regionalas da la LIA RUMANTSCHA e las cumpetenzas e funcziuns da la LR e da sias uniuns affiliadas en chaussa.
- 1.2. Ils 4 collavuratur èn impiegads da la LR ed engaschads mingamai d'ina da las 4 uniuns regionalas: Romania, Uniun dals Grischs, Renania, Uniung rumantscha da Surmeir.

2. *Statuts e surveglianza*

- 2.1. La LR sco emploiadra e patruna suprema deleghescha ed adossescha a las uniuns las sequentas obligaziuns:

L'uniun

- a) fixescha e surdat las scharshas specificas en il rom da quest regulativ
- b) surpiglia la surveglianza e responsabladad per la realisaziun da las incaricas
- c) garantescha la collavuraziun e l'infurmaziun permanenta cun la LR
- d) segira ina cooperaziun cun instituziuns, organisaziuns ed uniuns centralas e represchentativas en la regiun
- e) procura la finanziaziun da las accziuns instradadas dal collavuratur (tenor agen preventiv, dumonda a la LR e. a. finanziaiders, vischnancas, organisaziuns regionalas, chantun e. a.)
- f) s'oblia per ina cooperaziun cun las ulteriuras uniuns affiliadas da la LR en dumondas d'impurtanza surregiunala.

2.2. La suprastanza da la LIA RUMANTSCHA po – en cunvegnientscha cun las uniuns regionalas – surdar a singuls u a tut ils collavuratur incumbensas spezialas. Ella coordinescha la lavur surregiunala e po organisar periodicamain scuntradas d'orientaziun e planisaziun da la lavur.

2.3. Per regla occupa mintga uniun la piazza cun 1 collavuratur. L'uniun regiunala po – cun consentiment da la suprastanza da la LR – parter transitoriamain la piazza da collavuratur sin pliras personas cun incumbensas circumscriittas u incaricas per temp limità.

2.4. Carnets da duairs supplementars a quest regulativ, stipulads da las singulas uniuns, ston vegnir approvads da la suprastanza da la LR.

2.5. Instanza da recurs e da surveglianza suprema è la LR.

3. *Publicaziun da las plazzas, elecziun e licenciada*

3.1. La LIA RUMANTSCHA publitgescha las plazzas en inserats equivalents per tut las uniuns.

3.2. Las annunzias èn d'inoltrar a las suprastanzas regionalas respectivas.

3.3. La suprastanza regiunala fa la proposta per l'elecziun.

3.4. La suprastanza LR sa conferescha sche basegn cun l'uniun regiunala e sancziunescha la proposta, fashond uschia l'elecziun definitiva a norma da l'urden chantunal.

3.5. La suprastanza da la LR po – sin proposta ed en cunvegrientscha cun la suprastanza regiunala ed a norma dal dretg vertent – disponer ina licenciada.

4. *Salarisaziun e prestaziuns socialas*

4.1. La salarisaziun sa drizza tenor l'urden chantunal vertent, classas da paja 17–20. Excepziuns da quella norma per qualificaziuns ed incumbensas spezialas decida la suprastanza da la LR en cunvegrientscha cun l'uniun regiunala.

4.2. Il secretariat da la LR procura la salarisaziun regulara dals collavuratur.

4.3. Per prestaziuns socialas, segiranzas, cassa da pensiun etc. vala l'urden chantunal.

5. *Scharchas e duairs*

Incumbensa principala dal collavuratur è d'activar collavuratur supplementars en lavur libra (benevolat).

5.1. Las lavurs principalas d'in collavuratur sa laschan divider sequentamain:

1. Assimilaziun/integrasiun dals immigrads d'auter linguatg
 - registrar ils moviments en la populaziun dal territori
 - garantir il contact cun ils immigrads
 - organisar curs en collavuraziun cun vischnancas, organizaziuns, LR e. a.
 - preparar e sviluppar novas pussaivladads da l'assimilaziun, concepts e programs per singulas gruppas e basegns spezials
 - evaluar meds d'instrucziun en collavuraziun cun scolasts e la LIA RUMANTSCHA
 - collavurar per la preparaziun da novs meds per l'assimilaziun
2. Scolaziun da creschids
 - organisar e coordinar la scolaziun da creschids en las regiuns en collavuraziun cun las diversas instituziuns activas da la regiun en quella domena (uniuns da dunnas, societads affiliadas da la LR e. a.)
 - organisar curs specifics per diversas gruppas d'interess (chanzlists, exponents d'uniuns e. a.)

3. Contacts, servetschs, animaziun
 - animar la lavur da giuventetgna en collavuraziun cun las instituziuns existentas (uniuns da giuventetgna e. a.)
 - cussegljar co installar e manar bibliotecas localas
 - promover la vendita da cudeschs, stampats e cassetas
 - exequir e/u intermediar traducziuns per instanzas e privats
 - intermediar il contact cun la centrala da la LR
 - animar da rumantschar la fatscha da las vischnancas e surveglianza en quel regard
 - infurmar represchentants dals meds da massa
4. Lavur surregionala
 - sa participar a discussiuns cun ils ulteriurs collavuratur ed ils responsabels da la LR per planisar acziuns che pertutgan l'entira Rumantschia
 - realisar la lavur surregionala tenor discussiuns ed incaricas specificas
5. Scolaziun persunala
 - sa participar a curs chantunals e svizzers per dumondas d'animaziun e da scolaziun da creschids
6. Finanziaziun da las acziuns
 - calcular ils custs per las acziuns previsas
 - suttametter a l'uniun regionala in plan da finanziaziun per approvaziun e decisiun
 - preparar dumondas documentadas ad instanzas ed organizaziuns per segirar la finanziaziun.
- 5.2. Las incaricas concretas vegnan circumscriittas periodicamain da las uniuns regionalas ed en rapports cun ils presidents regional ed ils collavuratur en la LIA RUMANTSCHA.
- 5.3. Il collavuratur prepara annualmain in preventiv, in program ed in rapport da lavur detaglià en scrit per mauns da l'uniun regionala e da la LIA RUMANTSCHA.
- 5.4. Per cuntanscher las sutregiuns realisescha il collavuratur ina rait da collavuratur occasional en sutregiuns da ses territori.

6. *Infrastructura da lavur*

- 6.1. Il collavuratur duess tschertgar pussaivladads d'esser regularmain preschent en biros gia existents en regiuns e vischnancas (chanzlias, biros regional, biros da cura e traffic, scolas, ustarias e. a.).

- 6.2. Per in biro a chasa po il collavuratur retrair ina indemnisiun a norma da la pratica dal chantun. La LR metta a disposiziun ina maschina da scriver e remunerescha las spesas per material da biro e telefons.
- 6.3. Las spesas per viadis e custs ordaifer vegnan indemnizadas a norma da l'urden chantunal.
- 6.4. Per stampats, publicaziun da rapports etc. po il collavuratur far diever da las maschinas en la LR.

7. *Introducziun dal collavuratur*

- 7.1. La LR organisescha in curs introductiv cun personas cumpetentas per introducir ils collavuratur en la lavur.
- 7.2. Scuntradas regularas e discussiuns cun las suprastanzas regionalas e la LIA RUMANTSCHA accumpognan la lavur dal collavuratur.

8. *Determinaziuns spezialas*

- 8.1. Il collavuratur sa participescha a las sedutas da l'uniun regionala cun vusch consultativa.
- 8.2. Il collavuratur na dastga betg sorprendar uffizis u scharschas da l'uniun regionala sco p. ex. president, protocollist, cassier etc.
- 8.3. Il collavuratur è oblià d'avair domicil en l'intschess da l'uniun regionala.
- 8.4. Las vacanzas dal collavuratur sa drizzan tenor l'urden per impiegads chantunals.
- 8.5. Incaricas supplementaras cun engaschament considerabel, sco president communal, deputà etc. dovran il consentiment da la suprastanza regionala.

9. *Determinaziuns finalas*

- 9.1. Las ordinaziuns chantunals per singulas domenas da quest reglament èn da princip valaivlas, sch'il reglament na specifitgescha betg auter.
- 9.2. Quest reglament entra en vigur cur che las decisiuns politicas e da la LR per l'installaziun dals collavuratur èn prendidas.
- 9.3. Il secretariat da la LR vegn incumbensà cun la realisaziun.

(Scrit en rumantsch grischun)

Organigram per il post da linguatg

